

DECIZIE

09 iunie 2016

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței –

Svetlana Filincova,

Judecători –

Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru,

Dumitru Mardarai, Galina Stratulat

Examinînd recursul declarat de Camera de Licențiere de pe lîngă Ministerul Economiei al Republicii Moldova,

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ depusă de către societatea cu răspundere limitată „Altai” împotriva Camerei de Licențiere de pe lîngă Ministerul Economiei al Republicii Moldova privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Camera de Licențiere de pe lîngă Ministerul Economiei al Republicii Moldova,

a c o n s t a t a t :

La 02 octombrie 2015 societatea cu răspundere limitată „Altai” (în continuare SRL „Altai”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Camerei de Licențiere de pe lîngă Ministerul Economiei al Republicii Moldova, solicitînd anularea deciziei nr.01/2019 din 25.09.2015 privind respingerea declarației nr.3348 din 23.09.2015 pentru eliberarea licenței, ca fiind ilegală în fond și obligarea adoptării deciziei privind eliberarea licenței în baza documentelor anexate la declarația nr.3348 din 23.09.2015.

În motivarea cererii a indicat că la 23 septembrie 2015 SRL „Altai” a depus declarația pentru eliberarea licenței pentru genul de activitate „activitatea magazinelor duty-free”, cu anexarea tuturor documentelor necesare conform art.95¹ din Codul Vamal, solicitînd licențierea desfășurării activității la punctele de trecere a frontierei de stat Republica Moldova – Ucraina, Pervomaisk, Hrustovaia, Broșteani, Voronkovo, Novîi Goian, însă prin decizia nr.01/2019 din 25 septembrie 2015 a fost respinsă declarația privind eliberarea licenței. Drept motiv a

refuzului eliberării licenței a servit neconformitatea prevederilor HG n.926 din 12.12.2013, care nu prevede ca punct de trecere a frontierei de stat moldo-ucrainească punctul Caterinovca și faptul că nu a fost anexat extrasul bancar privind conturile bancare deschise în valută străină și lei moldovenești.

Prin hotărârea Judecătoriei sectorului Centru municipiul Chișinău, adoptată la 13 octombrie 2015, a fost admisă acțiunea SRL „Altai” împotriva Camerei de Licențiere a Republicii Moldova. A fost obligată Camera de Licențiere a Republicii Moldova să elibereze SRL „Altai” licență pentru subgenul „activitatea magazinelor duty-free”, la punctele de trecere a frontierei de stat Republica Moldova – Ucraina (TDS Nistrului), Pervomaisk, Hrustovaia, Broșteani, Voronkovo, Novîi Goaini, în baza documentelor anexate la declarația nr.3348 din 23.09.2015.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 a fost respins ca neîntemeiat apelul declarat de către Camera de Licențiere. A fost menținută hotărârea Judecătoriei sectorului Centru municipiul Chișinău din 13 octombrie 2015.

La 15 ianuarie 2016 Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea SRL „Altai” să fie respinsă.

În motivarea cererii a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au concluzionat în mod eronat că SRL „Altai” a respectat condițiile în vederea obținerii licenței, ori contrar prevederilor art.95¹ alin.(3) din Codul Vamal, intimatul nu a prezentat documente privind conturile bancare, băncile la care are deschise conturi în valută străină și în lei moldovenești.

Susține că autoritatea de licențiere ce reglementează activitatea băncilor pe teritoriul Republicii Moldova este Banca Națională a Moldovei, iar actul care reflectă informația privind conturile bancare și băncile la care acestea sunt deschise nu este valabil.

Studiind materialele dosarului și analizând legalitatea deciziei contestate, în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova ca fiind întemeiat și care necesită a fi admis, din considerentele ce urmează.

La originea litigiului în cauză se află decizia nr.01/2019 din 25.09.2015 a Camerei de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova asupra declarației SRL „Altai” pentru licențierea activității magazinelor duty-free (f.d.7;10), ori SRL „Altai” a depus cerere de chemare în judecată în ordinea

contenciosului administrativ în vederea contestării deciziei nr.01/2019 din 25.09.2015 și obligării emiterii actului administrativ.

Conform art.1 alin.(2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000 (în continuare Legea contenciosului administrativ), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

În conformitate cu art.3 al Legii contenciosului administrativ, (1) Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; b) subdiviziunile autorităților publice; c) funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b). (2) Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Colegiul reține că, prin scrisoarea nr.01/2019 din 25 septembrie 2015 Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova a refuzat înregistrarea declarației privind eliberarea licenței pentru subgenul „activitatea magazinelor duty-free” deoarece documentele anexate au fost perfectate cu încălcarea cerințelor art.10 alin.(2) lit.b) al Legii nr.414-XV din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător coroborat cu art.95¹ alin.(3) lit.c) al Codului Vamal (f.d.7).

Analizând decizia recurată, cât și hotărârea instanței de fond, Colegiul remarcă faptul că soluțiile date de instanțele de judecată ierarhic inferioare sunt neîntemeiate, dictate de examinarea superficială și arbitrară a circumstanțelor cauzei.

În susținerea concluziei date, Colegiul notează că, în speță, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat temeinicia pretențiilor SRL „Altai” și ilegalitatea acțiunilor Camerei de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova, dictată de întrunirea condițiilor legale pentru eliberarea licenței pentru activitatea magazinului duty-free.

Conform art.95¹ alin.(3) din Codul Vamal, pentru obținerea licenței, persoana juridică solicitantă, pe lângă documentele necesare pentru obținerea licenței prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, va prezenta: a) denumirea punctului de trecere a frontierei de stat în care este amplasat magazinul pentru care se solicită eliberarea licenței; b) datele personale ale reprezentanților persoanei juridice, inclusiv numele, prenumele, data

și locul nașterii, domiciliul, funcția deținută; c) conturile bancare, băncile la care are deschise conturi, în valută străină și în lei moldovenești; d) date cu privire la magazinul pentru care se solicită eliberarea licenței, inclusiv amplasarea, suprafața, reprezentarea grafică; e) copia contractului de închiriere a terenului pe care va fi amplasată construcția sau a clădirii ce va fi utilizată cu scop comercial.

La acest capitol, Colegiul reține că instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut informația prezentată de compania „Trade Star” (f.d.11) ca fiind un înscris, care conform art.95¹ alin.(3) lit.c) din Codul Vamal, atestă informația privind conturile bancare, băncile la care SRL „Altai” are deschise conturi, în valută străină și în lei moldovenești.

Se cere a fi precizat că în conformitate cu art.24 din Legea contenciosului administrativ, instanța de contencios administrativ examinează cererea cu participarea reclamantului și pîrîtului și/sau a reprezentanților acestora, în condițiile Codului de procedură civilă, cu unele excepții prevăzute de prezenta lege.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare, contrar prevederilor art.138 alin.(4) din Codul de Procedură Civilă, au apreciat o copie a unui înscris, neautenticată în modul prevăzut de lege, care nu a fost întocmită în limba de stat și nici însoțită de o traducere autorizată, ca fiind dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la art.95 alin.(3) lit.c) din Codul Vamal, deși conținutul înscrisului nu redă decît o informație evazivă și incompletă (f.d.7). În acest sens, Colegiul consideră ca fiind întemeiate și relevante speței criticile invocate de recurent privind imposibilitatea aprecierii înscrisului dat drept dovadă care confirmă realizarea condițiilor prevăzute la art.95 alin.(3) lit.c) din Codul Vamal, ținînd cont că pretinsa organizație de creditare care a emis înscrisul dat nu poate fi percepută drept instituție financiară autorizată (bancă) care să confirme conturile bancare ale SRL „Altai”, avînd în vedere faptul că în conformitate cu art.13 alin.(1) și art.(4) al Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995, băncile sînt organizate ca societăți pe acțiuni conform legislației despre societățile pe acțiuni, iar Banca Națională este investită cu dreptul exclusiv de a elibera licențe băncilor.

Colegiul notează că prin prisma art.6 CEDO și art.241 din Codul de Procedură Civilă, întru asigurarea legalității și temeiniciei hotărîrii, instanțele de judecată au obligația de a-și motiva hotărîrile, care trebuie să cuprindă circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, răspunsuri la argumentele părților și legile de care s-a călăuzit instanța.

În speță, referirea formală a instanței de apel la prevederile Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.815 din 02.08.2005 „Cu privire la regularizarea traficului de mărfuri și servicii ce constituie obiectul activității de comerț exterior a

agenților economici din Transnistria” și la prevederile Legii Republicii Moldova nr.173-XVI din 22.07.2005 „Cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stînga Nistrului”, care în esență sunt irelevante speței, nu pot suplini obligația instanței de judecată de a-și motiva concluziile în baza normelor care reglementează nemijlocit obiectul acțiunii și care dictează soluția în speță.

Totodată, Colegiul reține că, în conformitate cu prevederile art.95¹ alin.(3) din Codul Vamal, în sarcina persoanei juridice solicitante a licențierii activității magazinului duty-free, este impusă obligația prezentării atât a documentelor indicate în norma de drept citată, cât și a celor prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

Analizînd decizia recurată, Colegiul constată că instanțele de judecată ierarhic inferioare, prin obligarea Camerei de Licențiere de pe lîngă Ministerul Economiei al Republicii Moldova de a elibera licența pentru activitatea magazinului duty-free și-au depășit atribuțiile delegate prin prisma Legii contenciosului administrativ, în condițiile în care refuzul eliberării licenței nu a fost obiect al acțiunii, ori după cum reiese din răspunsul (decizia) nr.01/2019 din 25.09.2015 (f.d.7) și nr.01/2047 din 30.09.2015 (f.d.13), contestate de SRL „Altai”, în speță nu s-a înregistrat declarația (cererea) intimatului pentru obținerea licenței din cauza neprezentării setului de acte necesar și anume, conturile bancare, băncile la care are deschise conturi, în valută străină și în lei moldovenești. Însuși cererea/declarația privind eliberarea licenței de activitate a magazinelor duty-free nu a fost examinată, ori nu a fost realizată etapa premărgătoare – prezentarea setului de acte necesar. Astfel, prin obligarea emiterii actului administrativ, instanțele de judecată ierarhic inferioare și-au depășit competențele în raport cu obiectul acțiunii, substituind Camera de Licențiere de pe lîngă Ministerul Economiei al Republicii Moldova, în condițiile în care cererea/declarația privind eliberarea licenței de activitate a magazinelor duty-free și oportunitatea emiterii actului administrativ solicitat nici nu a fost examinată, fiind constatat într-un mod pripit că sunt întrunite condițiile necesare eliberării licenței.

Mai mult ca atât, Colegiul reține că, în speță s-a apreciat temeinicia pretențiilor SRL „Altai” și s-a decis obligarea emiterii licenței în baza documentelor anexate la declarația nr.3348 din 23.09.2015, deși înscrisurile anexă la această declarație nici nu au fost anexate la materialele dosarului. Colegiul reiterează că, în conformitate cu prevederile art.95¹ alin.(3) din Codul Vamal, în sarcina persoanei juridice solicitante a licențierii activității magazinului duty-free, este impusă obligația de a prezenta și documentele prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, însă acest aspect a fost omis de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

Însuși instanța de apel a constatat dreptul SRL „Altai” de a solicita eliberarea licenței, iar aprecierea instanței de judecată ierarhic inferioară precum că declarația SRL „Altai” privind eliberarea licenței pentru activitatea magazinelor duty-free este întocmită în conformitate cu exigențele stabilite de lege, urma să dicteze obligarea Camerei de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova de a examina cererea depusă și nicidecum obligarea de a elibera licența solicitată.

În consecință, Colegiul consideră recursul declarat de Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis, ori erorile și omisiunile instanței de judecată ierarhic inferioare au dictat soluționarea greșită a litigiului, motiv pentru care în mod cert impune rejudecarea cauzei.

Conform art.445 alin.(1) lit.c) din Codul de Procedură Civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Avînd în vedere cele menționate, în conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) din Codul de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiției,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ depusă de către societatea cu răspundere limitată „Altai” împotriva Camerei de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova privind contestarea actului administrativ și se remite pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, într-un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecători –

Svetlana Filincova

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

